

Päätökset ja kirjelmät sekä kokouksessa kuultavat selostukset

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja Mäkelä Jukka

Kaupunginhallitus merkitsee tiedoksi selostusosassa mainitut päätökset ja kirjelmät sekä kokouksessa kuultavat selostukset.

Käsittely

Päätös

Kaupunginhallitus:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Korkein hallinto-oikeus 17.6.2024, KHO:2024:89

Espoon kaupungin valtuusto oli erottanut opetus- ja varhaiskasvatuslautakunnan ja sosiaali- ja terveystieteiden lautakunnan luottamushenkilöt päätöksellään 18.5.2020 § 68. Luottamuksen menettämistä on perusteltu sillä, että sen jälkeen, kun kummassakin lautakunnassa yksi jäsen oli vaihtanut valtuustoryhmää, sovellettu parlamentarismi ei enää riittävällä tavalla toteutunut näiden toimielinten kokoonpanossa. Hallinto-oikeus kumosi (Helsingin hallinto-oikeus 27.9.2022 H5172/2022) valtuuston päätöksen keskeisesti sillä perusteella, että päätökset poikkesivat aikaisemmasta hallintokäytännöstä eikä asiassa ollut osoitettu, että erottaminen ei olisi loukannut tasapuolisen kohtelun vaatimusta. Tällä perusteella valtuusto oli ylittänyt harkintavaltansa.

Korkein hallinto-oikeus totesi, että arvioitaessa sitä, onko valtuusto erottamispäätöstä tehdessään noudattanut tasapuolisen kohtelun periaatetta, on taustana otettava huomioon, että erottamisasian vireilletulo edellyttää kunnanhallituksen esitystä tai vähintään neljäsosan valtuutetuista sitä koskevaa aloitetta. Tämänkaltainen kynnyksellinen kynnys on omiaan vaikuttamaan siihen, että valtuuston käsiteltäväksi tulee suhteellisen harvoin vastaavia asioita. Tähän vireilletulotapaan ja asioiden suhteelliseen poikkeuksellisuuteen nähden valtuuston päätöksenteolta ei voida edellyttää samanlaista johdonmukaisuutta kuin toimielimiltä yleensä hallintoasioiden käsittelyssä.

Tässä tapauksessa asia on tullut vireille, kun lain edellytykset täyttävä määrä valtuutettuja oli tehnyt asiasta aloitteen. Tällaisessa tilanteessa yksinomaan sen, etteivät kesken vaalikauden tapahtuneet valtuustoryhmän vaihdokset ole mahdollisesti muissa vastaavissa tapauksissa tulleet lainkaan valtuuston arvioitavaksi, ei voitu katsoa rajoittavan valtuuston päätöksentekoa tilanteissa, joissa asia tulee valtuuston ratkaistavaksi. Se, että valtuusto on päättänyt erottaa toimielinten luottamushenkilöt kuntalain 34 §:n 1 momentin perusteella, ei merkinnyt epäasianmukaista poikkeamista aikaisemmasta käytännöstä. Valtuusto ei siten ollut päätöstä tehdessään käyttänyt harkintavaltansa tasapuolisen kohtelun periaatteen ja siihen sisältyvän johdonmukaisuusvaatimuksen vastaisesti.